

Vragenlijst Interview aanbidding binnen christelijke eredienst.

1. *Wat is uw eerste herinnering aan aanbidding?*

Ik ben van jongs af aan opgegroeid in een christelijk gezin, waarin veel gezongen en gebeden werd en God werd grootgemaakt. Ik heb mijn kerkelijk onderdak in de zgn. 'Vergadering van Gelovigen', waar de gedachte van aanbidding sterk verweven is met de eredienst en de (wekelijkse) avondmaalsviering.

2. *Wat is aanbidding voor u?*

Zie in dit verband hst. 1 van mijn boek: 'Het Hebr. woord voor 'aanbidden' (*sjachah*) komt voor het eerst voor in Genesis 22:5, in de geschiedenis van Abraham en Isaak op de berg Moria. De grondbetekenis van het woord is 'zich neerwerpen', 'neerbuigen' voor God, die meerder en groter is dan wijzelf, om daarmee Zijn grootte, macht, waarheid, rijkdom, gerechtigheid en goedheid te erkennen¹. Dat is ook de betekenis van het Gr. woord *proskuneo* (vaak vertaald met 'huldigen'), dat in het Nieuwe Testament maar liefst 55 keer voorkomt: het is het zich neerwerpen en de grond of de voeten kussen, om iemand te eren en te huldigen. Het wordt bijna altijd gebruikt voor de verering van God Zelf.'

3. *Sommige mensen aanbidden in 'stilte', anderen met hun hele lichaam, aan welke manier van aanbidding geeft u de voorkeur?*

Er zijn diverse houdingen om te *bidden* volgens de bijbelse gegevens: staan, knielen, zich neerwerpen voor Gods aangezicht. Dat geldt ook voor het *aanbidden*. Het hangt verder ervan af of het om persoonlijke aanbidding of een gemeenschappelijke eredienst gaat, in het laatste geval moeten we mensen niet gaan manipuleren om allerlei houdingen aan te nemen. Ik citeer verder uit hst. 2 van mijn boek: 'Het aanroepen van de naam des Heren (door het nageslacht van Set) gebeurde in alle eenvoud, zonder pracht en praal. Om het met de woorden van Christus tegenover de Samaritaanse vrouw te zeggen: in geest en in waarheid. Met oprechte harten, in het diepe besef van eigen geringheid en van Gods goedertierenheid en waarheid. En in de kracht van Gods Geest, zonder uiterlijke ceremoniën en indrukwekkende liturgieën.'

4. *Hoe komt het toch dat aanbidding in veel behoudende gemeenten in ons land nauwelijks aandacht krijgt?*

Aanbidding is een ruimer begrip dan hedendaagse praise en worship. Ook in het zingen van psalmen e.d. kan ware aanbidding zijn opgesloten. God ziet het hart aan. Maar om de Vader in geest en waarheid te kunnen aanbidden, moet men wel persoonlijk zekerheid hebben van de behoudenis, van het heil in Christus. Mogelijk is dat een reden dat ware aanbidding schaars is.

5. *Er worden vaak 'aanbiddingsconcerten' gehouden. Gebeurt dat om een tekort aan aanbidding binnen erediensten te compenseren?*

Misschien wel, maar uit mijn boek blijkt wel dat ik niet erg enthousiast ben over deze concerten.

---

¹ Zie ook Ex. 4:31; 12:27; 15:1; 20:5; 34:8,14; 1 Kon. 18:39; 19:18; 2 Kon. 2:15; Ps. 2:12; Dan. 2:46; Hos. 13:2.

6. *Wat is de 'kunst' van het aanbidden?*

Dat ons hart, ons diepste wezen, zich werkelijk tot God wendt en Hem in geest en waarheid aanbidt en eer brengt. Het gaat niet om uiterlijk vertoon. Zie de antwoorden op de eerdere vragen.

7. *Is een gemeente waarin aanbidding niet plaatsvindt geen lauwe gemeente, zoals de gemeente in het boek Openbaring? (gemeente van Laodicea)*

Een gemeente waarin helemaal geen aanbidding plaatsvindt, is geen *lauwe* maar een *dode* gemeente. De gemeente van Laodicea dacht echter rijk en verrijkt te zijn, misschien hadden ze wel prachtige vormen van (uiterlijke) aanbidding. Maar de Heer keek er dwars doorheen en moest oproepen tot bekering.

8. *Moet aanbidding centraal staan in de eredienst?*

Zeker, maar ik beklemtoon nogmaals dat het gaat om de grondhouding van ons hart, zodat er toch wel vaak elementen van aanbidding aanwezig zullen zijn.

9. *Hoe zet u aanbidding weg in verhouding tot bescheidenheid? Draait het bij veel christenen niet om hun eigen gevoelens en emoties bij aanbidding?*

Ja, dat is een belangrijk punt, omdat we leven in een cultuur die alle nadruk op gevoelens en emoties legt. De gerichtheid op het eigen ik is uiteraard strijdig met ware aanbidding, waarin het hart zich richt op God en op Christus als het Lam van God. Onze gevoelens van dankbaarheid en blijdschap vloeien daaruit voort.

10. *Wat is het "hart van aanbidding"?*

Zie de uitleg in mijn boek over het aanbidden in geest en waarheid, onder meer in hst. 4 en 5 (en meer materiaal op de website www.oudesparen.nl).

11. *Is aanbidding een levensstijl.... zo ja, hoe?*

Ja, ik denk meer de kern, de grondhouding van ons leven, die in gedachten, woorden en daden tot uitdrukking komt.

12. *Wat is geloof zonder aanbidding?*

Het een kan niet zonder het ander. Geloven leidt (vroeger of later) tot aanbidden.